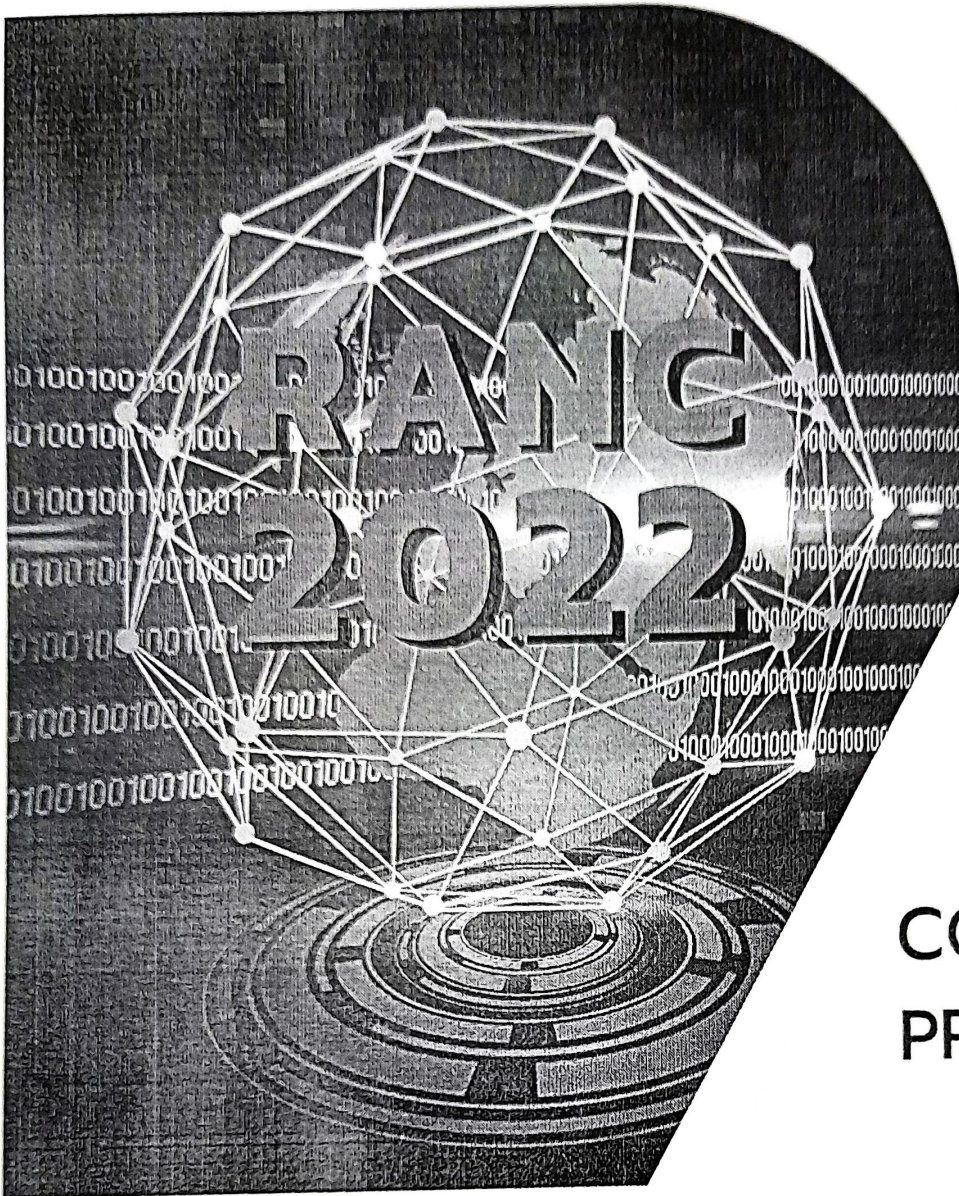
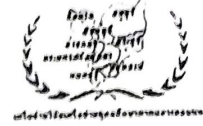

Chula
Chulalongkorn University

CONFERENCE PROCEEDINGS

ISBN (e-book): 978-616-296-264-6

การประชุมวิชาการระดับชาติ

เครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 15

The 15th Research Administration Network Conference

ResearchSWU

Research
SWU

CONFERENCE PROCEEDINGS

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษา
ทั่วประเทศ ครั้งที่ 15

จัดโดย

เครือข่ายวิจัยเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน ร่วมกับ กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2565

จัดพิมพ์โดย สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลิขสิทธิ์เป็นของ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ (02) 649-5000 ต่อ 11014-11019
โทรสาร (02) 259-1822

ออกแบบปก นายปกรณ์ แต่งเพียร

จัดทำเล่ม สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISBN (e-book): 978-616-296-264-6

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 15

จัดโดย เครือข่ายวิจัยเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน ร่วมกับ
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ปรึกษา

ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
รองปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
อธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้อำนวยการสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัย 9 เครือข่าย
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ และใช้ประโยชน์งานวิจัย

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.ธนธิป สุ่มอ้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กองบรรณาธิการภายนอกมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สัญชัย จตุรสิททา

ศาสตราจารย์ ดร.นันทินิตย์ วานิชชาชีวะ

ศาสตราจารย์ ดร.มนต์ชัย ดวงจินดา

ศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ชูฤทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.กรกนก อิงคนินันท์

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา เจริญพานิช

รองศาสตราจารย์ ดร.จิรวัดน์ ยงสวัสดิกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิลป์ มณีรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกสรี สัตติเตีย

ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน

ประธานอนุกรรมการเครือข่ายวิจัยอุดมศึกษา

ภาคกลางตอนล่าง

ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ประธานเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัย

และพัฒนาภาครัฐร่วมเอกชนในเชิงพาณิชย์ ภาคใต้ตอนบน

ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนล่าง

ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคตะวันออก

ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง

โครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัย

และพัฒนาภาครัฐร่วมเอกชนในเชิงพาณิชย์

ประธานเครือข่ายบริหารการวิจัยภาคใต้ตอนล่าง

โครงการพัฒนาเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวิจัย

และนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลชัย ชะเอม	คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร ฉันทนารุ่งภักดิ์	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์คม ภูติอริยวัฒน์	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรีพร นาคสัมฤทธิ์	วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตอุษา ชันทอง	คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัมย์	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวัลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ	คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานิก หวังพานิช	คณะศิลปกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐญา ประไพพานิช	คณะเศรษฐศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัย	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรรัตน์ อธิธิโสภณกุล	คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤภัทร ตั้งมั่นคงวรกุล	คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัฐริกา สุนทรชนผล	คณะศิลปกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัทธีรัตน์ พีระพันธ์	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำคุณ ศรีสนิท	คณะวิศวกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันท์รัตน์ ณ นครพนม	คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรมาภรณ์ เกิดทรัพย์	คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิตดา ลาภเกิน	วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญานันท์ นักพ็อน	คณะสังคมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ภาภรณ์ บุญประเสริฐ	คณะมนุษยศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสุทธิ หนักแน่น	คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุกิตา หิรัญสาย	คณะเภสัชศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชพันธ์ุ์ เชยจิตร	คณะเศรษฐศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หวังภาษิต	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรชัย วิริยะสุทธีวงศ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ ลังกา	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ เดิมประเสริฐสกุล	คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี เชื้อชัย	คณะศึกษาศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจตรา ประเสริฐสิน	สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจรี ศุภสุชีกุล	คณะวิศวกรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินทกะ พิริยะกุล	คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุลิสานันท์ พาชีศรีพาผล	คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร
อาจารย์ ดร.กัลยภักดิ์ กิรติอังกูร	คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
อาจารย์ ดร.ญาณพล แสงสันต์	คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
อาจารย์ ดร.ณภัทร โพธิ์วัน	คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
อาจารย์ ดร.นันทิณา นิลายน	คณะศึกษาศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ กุทอง

รองศาสตราจารย์ ดร.ดุสิต อธิวัฒน์

รองศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.ธิดารัตน์ อังวรวงศ์

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล ม่วงไทย

รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์

รองศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.เสาวลักษณ์ ลิ้มมณฑล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญารัตน์ โจร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชวาลิ ตั้งสมชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดำรงพล อินทร์จันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ถิรพร แสงพิรุณ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิกร ม่วงศรีเขียว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา ลีตระกูล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.ปิยะฉัตร พิชรานันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรลัดดา เพ็ชรภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญประภา สิงห์สวัสดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาวิ ยุทธพงษ์ธาดา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ.รัชฎา ฉายจิต

อาจารย์ ดร.กันยารัตน์ สอนสุภาพ

อาจารย์ ดร.จตุรภัทร จันทร์สถิตย์

กองบรรณาธิการภายในมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.จรรุวรรณ ข่าเพชร

รองศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด เชื้อสุวรรณทวี

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญไชย ไทยเจียม

รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเด่น บุญปก

รองศาสตราจารย์ ดร.นวดล เพ็ชรวัฒนา

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัช บวรสมพงษ์

รองศาสตราจารย์ ดร.มาลัย ทวีโชติภัทร์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรรม

รองศาสตราจารย์ ดร.วิษชากร จารุศิริ

รองศาสตราจารย์ ดร.อังศิรินทร์ อินทร์ท่าแหง

ประธานเครือข่ายการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอด

เทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก ภาคใต้ตอนบน

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ข้าราชการเกษียณ

ข้าราชการเกษียณ

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คณะสังคมศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

จัดพิมพ์โดย

สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 ซอยสุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 11014 - 11019

โทรสาร 0-2259-1822

พิมพ์ครั้งที่ 1 วันที่ 5 พฤษภาคม 2565

ออกแบบปก นายปกรณ์ แดงเพียร

จัดรูปเล่ม สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISBN (e-book): 978-616-296-264-6

RANC15-040: การพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนการสอนออนไลน์ไว้ชวภวภวไทย ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้ร่วมกันแบบรวมพลังสำหรับวเกเรียนระดับที่ประถมศึกษาปีที่ 6 ปรีชา ศรีของเซศ และพงษ์ศักดิ์ ผกวมาศ	388 – 402
RANC15-041: การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องตีมกล้วยหอมผสมนมท้าวโทดและนมถั่วเหลือง วัฒนา วิรุฒนิกร	403 – 414
RANC15-043: การพัฒนาซอฟต์แวร์ระบบบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทอนไลน์ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา ยุพิน พิพัฒน์พวงทอง	415 - 427
RANC15-044: การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่องอาหารและสารอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 น้ำฝน คูเจริญไพศาล วิณา ทองรอด ธิฎวรัตน์ ธรรมเนียม ปาจารย์ กุลแก้ว และสุพดิน ฉัตรแก้ว	428 – 443
RANC15-045: ภมร :ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัว วิระวัลย์ ดีเลิศ พัชรวิภรณ์ ดวงเนตร และปณัฐ อนุรักษ์ปรีดา	444 – 455
RANC15-046: การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยว ชุมชนบ้านท่าระแนะ อ.เมือง จ.ตราด รวิสร่า ตลับเพชร พชรพล อินทุเวศ ปัญญา ไวยบุญญา ประภัสสร ยอดสง่า ปณิตดา ลากเกิน และบุญธิดา ม่วงศรีเมืองดี*	456 – 466
RANC15-047: การยกระดับศักยภาพชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ศุสดี สายวงศ์ และสุดาร์ตัน อุตขารัตน์	467 – 476
RANC15-049: คุณภาพการให้บริการที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้บริโภค กรณีศึกษาธุรกิจชาไข่มุก อำเภอมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ทิพย์สุดา คงเมือง อัจจิมา สมบัติปัน และจรรยาภรณ์ บุญพยอม	477 - 487

RANC15-045 ภมร: ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัว

PAMON: REFLECTION ON FAMILY PROBLEMS

วิระวัลย์ ดีเลิศ¹, พัชรีภรณ์ ดวงเนตร¹, ปณัฐ อนุรักษ์ปรีดา²
Wirawan Deelert¹, Patchareephorn Duangnetl¹, Panat Anuracpreeda²

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Division of Thai Language, Faculty of Liberal Arts, Bangkok Thonburi University

²สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล

²Institute of Molecular Biosciences, Mahidol University

*Corresponding author, E-mail: Nong00nung@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษากภมร: ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาครอบครัวในนิยายเรื่องภมรของกฤษณา อโศกสิน โดยได้ศึกษา 2 ประเด็นหลักได้แก่ 1) ปัญหาสังคมที่ส่งผลมายังครอบครัว และ 2) ปัญหาด้านสภาวะอารมณ์ ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัญหาสังคมที่ส่งผลมายังครอบครัวมี 3 ปัญหาได้แก่ 1) ปัญหาการนอกใจพบมากที่สุดในเรื่อง โดยที่ปรากฏการนอกใจพบมากที่สุดทั้ง 3 ครอบครัว ได้แก่ครอบครัวของ ยลกับนรีรา ยลมีภรรยาหลายคน ชอบแบบเป็นตัวเป็นตน ครอบครัวของคำหลวงกับทองพัน คำหลวง ชอบมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นแบบไม่ผูกมัดและไม่ซ้ำหน้า และครอบครัวของเจียดกับลิภา เจียดมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นโดยไม่ได้ตั้งใจเพราะสภาพแวดล้อมนำไปเห็นได้ว่าเมื่อเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมผลที่ได้คือความสัมพันธ์ทางลบระหว่างสามีภรรยา 2) ปัญหาด้านการใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกันพบเพียง 1 ครอบครัว ได้แก่ครอบครัวเจียดกับลิภา การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นระหว่างกันและเก็บความรู้สึก เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันและความห่างเหินระหว่างสามีภรรยา ซึ่งอาจพัฒนาเป็นปัญหาใหญ่ 3) ปัญหาที่เกิดจากค่านิยมสมัยใหม่พบเพียง 1 ครอบครัวได้แก่ ครอบครัวของยลกับนรีรา ลูกสาวคนโตการขาดความรักและความอบอุ่นจากบิดามารดา หนีเที่ยวและมีผู้ชายหลายคนเพราะเห็นตัวอย่างจากบิดา ปัญหาด้านสภาวะอารมณ์พบว่ามี 3 สภาวะอารมณ์ได้แก่ 1) อารมณ์ขื่น 2) อารมณ์กระวนกระวาย 3) อารมณ์เฝอยง กล่าวได้ว่าอารมณ์ สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ความรู้สึกของบุคคลนั้นในการรับรู้โลกทั้งด้านบวกและด้านลบ จึงส่งผลกระทบต่อครอบครัว อาจกล่าวได้ว่าภมรได้เป็นเพียงนิยายที่สะท้อนภาพสังคมร่วมสมัยเท่านั้นแต่ยังเป็นนิยายที่ชี้ให้เห็นสังคมไปพร้อมกันด้วย

คำสำคัญ: ภาพสะท้อนสังคม, ปัญหาครอบครัว, นวนิยาย

Abstract

The objective of this study was to study family problems in Krishna Asokesin's novel "Pamorn". There were 2 main issues: 1) Social problems affecting families and 2) emotional problems. In this study, the results revealed that there were 3 social problems that affect families. I) The infidelity problem which was the most common problem among the 3 families: 1) Yool and Nira's family, Yool had many wives, 2) Kham Luang and Thongpan's family, Kham Luang likes to had relationships with other women that were noncommittal and unique, and 3) the family of Jead and Lipao, Jead involuntarily possessed a relationship with another woman due to the environment influence. Thus, it can be seen that there was a negative relationship between husband and wife when caused by inappropriate behavior. II) The problem of living together which was found only in 1 family, namely the Jead and Lipao's family. Refusing to listen to each other's opinions and keeping their feelings led to the cause of misunderstanding between husband and wife. This may give rise to a big problem. III) Problems arising from the adoption of modern values that was found only in one family, namely Yool and Nira's family. The eldest daughter did not receive love and warmth from her parents. She ran away and had many boyfriends because of the example from her father. Additionally, the emotional problems were found to be in 3 emotional states: 1) Angry, 2) Nervousness and 3) Arrogant. It has been reported that the emotion can induce the person's perception and persuade humans to have both positive and negative perception affecting the family. Therefore, "Pamorn" is not only just a novel that reflects the common society, but is also a novel that guides society along the way.

Keywords: Social Reflection, Family Problems, Novel

บทนำ

สถาบันครอบครัว เป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของสังคมหากครอบครัวเข้มแข็ง สังคมก็จะเข้มแข็ง เพราะครอบครัวคือหน่วยสังคมแรกที่ทำให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน เพื่อผลิตคนเข้าสู่สังคม สังคมจะดีมาน้อยเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับคุณภาพในการอบรมเลี้ยงดูของสมาชิกของแต่ละครอบครัว แต่การสร้างครอบครัวให้มั่นคง เข้มแข็งได้นั้นสมาชิกทุกคน ในครอบครัวต้องมีความรัก ความเสียสละให้แก่กันไม่สร้างปัญหาที่อาจทำครอบครัวแตกร้าง การรักษาความมั่นคงของสถาบันครอบครัวจึงเป็นหน้าที่ร่วมกันของสมาชิกทุกคนในครอบครัว

รัชนิกร เศรษฐ [1] สถาบันครอบครัวประกอบด้วยบุคคลซึ่งมีความผูกพันกันจากการแต่งงาน จากการเป็นสายเลือดเดียวกันและจากการถูกรับมาเลี้ยงไว้เป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว ซึ่งล้วนแต่เป็นกฎเกณฑ์ประเพณีของสังคมนั้น ๆ และสมาชิกครอบครัวจะอาศัยอยู่ภายใต้หลังคาเดียวกัน ครอบครัวเป็นหน่วยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สมาชิกในแต่ละครอบครัวจะมีบทบาทที่สังคมกำหนด

สมาชิกภายในครอบครัวเดียวกันจะเป็นญาติกันตามระบบนั้นคือคนที่เป็ญาติกันโดยสายเลือด เช่น เป็นพ่อแม่ พี่น้องกัน เป็นญาติกันทางการแต่งงาน เช่น เป็นสามีภรรยา หรือการรับไว้เป็นญาติ เช่น เป็นบุตรบุญธรรม เป็นต้น ความสำคัญของสถาบันครอบครัวในแต่ละสังคมคือการมีหน้าที่ในการทำหน้าที่ชัดเจนทางสังคมให้แก่สมาชิกโดยได้กำหนดสถานภาพและบทบาทที่ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัว ภายใต้การปฏิบัติตามบรรทัด

ฐานของความเป็นครอบครัวและกฎระเบียบของสังคม เพื่อไม่ให้มีปัญหาครอบครัวที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษา
สังคม

ปัจจุบันครอบครัวในสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับสมัยก่อนจาก
ครอบครัวขยายที่มีสมาชิกเป็นจำนวนมากในอดีต และสมาชิกมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกัน กลายมาเป็นครอบครัว
ขนาดเล็กลง บทบาทของคนในครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ตามอย่างบทบาทของ
บุคคลทางอารยธรรมตะวันตก ซึ่งมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมไทย สัมพันธภาพสมาชิกในครอบครัวมีการ เปลี่ยนแปลง
ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกมีการยอมรับในความเสมอภาคมากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก
เป็นไปตามแบบวัฒนธรรมตะวันตก มีความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้การเรียกร้องความ
ต้องการของแต่ละบุคคลมีอิสระเสรีมากขึ้น มีการแสวงหาความพอใจอย่างไม่ที่สิ้นสุด เพื่อสนองความต้องการของ
ตัวเอง ส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อย่างมาก โดยเฉพาะปัญหาครอบครัวที่พบว่ามีรอบด้าน และกระจายมาเป็น
ปัญหาใหญ่ในสังคมส่วนรวม ปัญหาครอบครัวได้กลายมาเป็นปัญหาที่สังคมนำมาตีแผ่ให้สังคมส่วนรวมได้รับรู้ ใน
รูปแบบที่ปรากฏผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ โซเชียลมีเดีย หนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ อื่น ๆ รวมทั้งการ
นำเสนอในรูปแบบวรรณกรรมบันเทิงคดีประเภทเรื่องสั้นและนวนิยายก็นิยมนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว มา
เป็นส่วนหนึ่งของการเขียน เช่น ปัญหาเรื่องคู่สมรส ปัญหาการนอกใจ ปัญหาขาดความอบอุ่น ปัญหายาเสพติดที่มี
ผลมาจากครอบครัว ปัญหาภักสามเฒ่า เป็นต้น

เมื่อนวนิยายเป็นงานเขียนที่มีเค้าโครงเรื่องมาจากชีวิตจริง นวนิยายจึงเป็นวรรณกรรมปัจจุบันที่นำเอา
เรื่องราวจากชีวิตจริงมาเป็นข้อมูล แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของนวนิยายกับเรื่องจริงในสังคม เสถียร จันทิมา
ธ [2] กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมมีต่อกัน
และกันอย่างลึกซึ้งถึงกับมีผู้กล่าวว่าเราดูวรรณกรรมได้จากสังคมและดูสังคมได้จากวรรณกรรม วรรณกรรมแต่ละ
เรื่องในแต่ละยุคสมัยจึงมีภาพสะท้อนด้านใดด้านหนึ่งของสังคมเสมอ การคลี่คลายขยายตัวของวรรณกรรมย่อม
เป็นไปตามการคลี่คลายขยายตัวของสังคม ทำให้เห็นภาพของสังคมที่มีความเป็นจริงสอดแทรกอยู่ นักเขียนใน
ปัจจุบันพบว่าม้งงานสร้างสรรค์อย่างมากและมีความหลากหลายด้าน นักเขียนแต่ละคนมักเสนอแนวลึกลับเหนือ
ธรรมชาติ หรือบางคนนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงในเชิงสัจนิยม เช่น การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาชีวิต
ปัญหาครอบครัว ปัญหาการดำเนินชีวิต รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่ได้พบเห็นได้ในสังคมปัจจุบัน

ประทีป เหมือนนิล [3] ได้กล่าวว่า "กฤษณา อโศกสิน เป็นนักประพันธ์สตรีที่ประสบความสำเร็จสูงสุดใน
ด้านการประพันธ์นวนิยาย จากรางวัลที่ได้รับมากมาย กล่าวได้ว่าเธอมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานด้วยความประณีต
แสดงกลวิธีในการผูกปมเรื่องและการนำเสนอเรื่อง ตัวละคร ฉาก ชื่อเรื่องอันเป็นสัญลักษณ์ ชื่อตัวละครที่มีความ
ความหมาย การใช้ภาษาอันงดงาม สละสลวยและแนวความคิดที่อุดมด้วยลักษณะวรรณศิลป์และสุนทรียภาพ ตาม
ทฤษฎีแห่งการสร้างสรรค์วรรณกรรม อีกทั้งยังได้แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า เป็นผู้มีอุดมคติ และมีความ
รับผิดชอบต่อสังคมในฐานะนักเขียนที่สนใจเสนอปัญหาครอบครัวไว้ในงานประพันธ์หลายเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่อง
ปูนปิดทอง ไม่ผลัดใบ รากแก้ว ผีนกกลางฤดู น้ำเซาะทราย เป็นต้น"

ภมร เป็นนวนิยายที่เสนอปัญหาครอบครัว กฤษณา อโศกสิน ชี้ให้เห็นตั้งแต่ชื่อเรื่องว่า ภมร หากเปรียบ
ผู้ชายเป็นตั้ง "ภมร" ผู้หญิงก็คงเป็น "ดอกไม้งาม" ภมร เป็นเรื่องเกี่ยวกับครอบครัว ที่มีความแตกต่างกันทั้งอุปนิสัย

ความสัมพันธ์ในครอบครัว และชีวิตการครองเรือน แต่สุดท้ายครอบครัวก็ต้องแตกสลาย เพราะ "ดอกไม้" ไม่อาจรักและนับถือ "ภมร" ได้อีกต่อไป ถ้าครอบครัวมีปัญหา ก็จะก่อให้เกิดปัญหากับสังคมตามมา กฎหมายได้เสนอปัญหาต่างๆ เหล่านี้เพื่อต้องการเรียกร้องให้คนหันกลับมาเอาใจใส่กับครอบครัวมากขึ้น หันมาเข้าใจกันสร้างความรักความอบอุ่นและผูกพันในครอบครัวมากขึ้นกว่าเดิม

ผู้วิจัยเลือกศึกษา ภมร เพราะเป็นนวนิยายที่นำเสนอปัญหาชีวิตของ 3 ครอบครัว ได้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะผู้นำครอบครัวที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถ้าผู้นำครอบครัวลดความสัมพันธ์ ความอบอุ่น ความผูกพันและความไว้วางใจภายในครอบครัวส่งผลให้เกิดปัญหาครอบครัวและปัญหาสังคม งานวิจัยนี้คาดหวังที่จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสร้างครอบครัว โดยเฉพาะการปฏิบัติตัวต่อกันในฐานะสามีภรรยา การเข้าใจในบทบาทหน้าที่สามีภรรยา และเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสะท้อนปัญหาครอบครัวในยุคปัจจุบันอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของสังคมไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวในนวนิยายเรื่อง ภมร ของกฤษณา อโศกสิน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ข้างต้น โดยนำแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับเพศวิถี และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมกับสังคม มาศึกษาวิเคราะห์ปัญหาครอบครัวและทัศนคติของผู้เขียนซึ่งมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับนวนิยายแนวชีวิตครอบครัวที่สะท้อนปัญหาครอบครัว
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลงของครอบครัวไทยและปัญหาครอบครัวในสังคมไทยเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. วิเคราะห์ปัญหาครอบครัวที่ปรากฏขึ้นเป็นภาพสะท้อนจากนวนิยาย เรื่อง ภมร

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ ภมร: ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัว สรุปผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ปัญหาด้านสังคม

สังคมไทยปัจจุบัน ผ่านเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั่วโลกอย่างรวดเร็ว โดยไม่อาจควบคุมด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยก่อให้เกิดปัญหาสังคมไทยในด้านต่างๆ อันเป็นสาเหตุของปัญหาครอบครัวได้แก่

1.1 ปัญหาการนอกใจ การที่สามีคบหาสนิทสนมกับผู้หญิงอื่นและนอกใจภรรยาไม่ว่าจะโดยเปิดเผยหรือหลบซ่อนเป็นพฤติกรรมที่ทำลายความเชื่อถือ ความไว้วางใจที่ภรรยามีต่อสามีและยังสร้างทุกข์ ความขมขื่น ความเสียใจ ความเจ็บใจให้แก่ภรรยาพบว่าปรากฏการนอกใจทั้ง 3 ครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวของยลกับนี่

รา ครอบครัวของคำหลวงกับทองพัน และครอบครัวของเจียดกับลิเกา สามีมีการนอกใจในลักษณะที่แตกต่างกัน
ไปดังนี้

ครอบครัวของยลกับนิรา ยลเป็นสามีมี่มีลักษณะเจ้าชู้และต้องการสิ่งเร้าใจ จึงชอบมีภรรยาหลายคน
มีภรรยาน้อยเป็นตัวแทนตน

"ไหน ๆ ก็อุตส่าห์สะสม 'บุคลิก' มาตั้งสี่สิบปี" ยลพูดพลางลูบผมซึ่งเริ่มคลายสีน้ำตาลหนึ่ง

"มีเมียตั้งสามสี่คนแล้ว"

"ก็นั่นนี่จ้ะ" ยลหัวเราะเบา ๆ

เขาฟังได้สมาชิกซึ่งเรียกกันว่า 'เมียน้อย' มาเพิ่มเมื่อไม่นานมานี้เองหลังจากตกลงกับเมียเก่า
เรียบร้อย เมียเก่าผู้อยู่กันมาสิบสองปี ก่อนหน้าเมียเก่า ก็มีเมียเก่าและเมียเก่าอีกสองคน
คนหนึ่งเป็นสาวใช้อีกคนหนึ่งเป็นญาติห่าง ๆ มีลูกทิ้งไว้ให้เขาห้องละคน ยลก็เลยต้องเอาไปฝาก
ไว้กับมารดา

(ภมร: 8) [5]

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏให้เห็นว่ายลได้แสดงลักษณะเจ้าชู้และต้องการสิ่งเร้าใจ โดย
ความรู้สึกนึกคิดที่มีความสุขเมื่อเขากำลังหมายถึงภรรยาน้อยคนใหม่ของเขา

ครอบครัวของคำหลวงกับทองพัน คำหลวงเป็นสามีมี่มีลักษณะชอบเที่ยวผู้หญิง แต่ไม่มีภรรยาน้อยแบบ
เป็นตัวแทน คำหลวงชอบมีความสัมพันธ์แบบไม่ผูกมัด

"เอ๊ะ ๆ คนใหม่ี่ไครวะ เลขาหรือพนักงานฝ่ายขวาที่เอ็งว่าเพิ่งรับเข้ามาใหม่นั้น"

"ทั้งคู่แหละ" อีกฝ่ายยิ้มพรวาย

แววภาคภูมิแผ่เต็มดวงหน้าและดวงตา เห็นได้ชัดว่าชีวิตนี้สนุกเหลือใจนัก" โถ ก็ต้องชิมลาง
ดูก่อนซีเอ็งก็

คนไหนเล่นด้วยแล้วไม่มีเรื่องก็เอาคนนั้น นี่เอ็งนี่กว่าผู้หญิงเตี้ยวันนี้อายากันหรือ" คำหลวงเคย
'เล่น' กับผู้หญิงมามาก ส่วนใหญ่ไม่มีเรื่องเพราะ 'ทึบ' หนักและฉลาดทิ้งเมื่อถึงคราวอยากทิ้ง

(ภมร:11) [5]

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏให้เห็นว่าคำหลวงได้แสดงลักษณะชอบมีความสัมพันธ์แบบ
ไม่ผูกมัดโดยฝ่ายหญิงต้องไม่คิดมากเรื่องความสัมพันธ์และยอมรับได้

ครอบครัวของเจียดกับลิเกา เจียดเป็นสามีมี่มีลักษณะที่เป็นจะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นคนทำงาน
เป็นใหญ่ในบ้าน เจ้าระเบียบ รักครอบครัว กลับบ้านตรงเวลา ไม่เคยมีนิสัยเจ้าชู้ รักลูก และติดภรรยามากแต่เมื่อ
เจอสิ่งเร้า และคำยั่วยุก็ไม่สามารถยับยั้งชั่งใจในความรู้สึกของอารมณ์

.....ตอนที่ขงคนทั้งสามแวะกินอาหารด้วยกันตามทางผ่าน พอถึงป้ายกีฬาแวะเวียนเที่ยวเตร่

ตามหาดทรายชายทะเลราวสี่โมงเดินทางกลับถึงกรุงเทพฯ เมื่อพบคำหลวงจึงชวนไปกิน

อาหารญี่ปุ่นจิบเหล้าสาเกอุ่นผาในถ้วยตะไล.....

"เป็นไงมั่งตอนนี้" เพื่อนเขาสัพยอกขดะกลับออกจากภัตตาคารแถวสุรวงศ์หลังจากหย่อนใจกับ

ภาพยนตร์โทรทัศน์ญี่ปุ่นซึ่งฉายควบคู่กันไปกับรายการอาหาร

"สบาย" เจียดตอบเบาๆ

เขารู้สึกสบายขึ้นจริง ๆ หลังจากได้เที่ยวเพื่อคลายกังวลมาแล้วทั้งวันค่อย ๆ คุ่นกับผู้หญิงที่มาด้วยอีกคนหนึ่ง คู่พ่อที่จะพูดกับหล่อนได้บ้างแต่ทำอะไรเสียเขาก็ไม่สามารถจะรู้สึกว่หล่อนเป็นเพื่อนเขาได้ไม่ว่าเพื่อนร่วมทางหรือเพื่อนนอน

เจียดยังคงกระอักกระอ่วนอยู่นั่นเอง....

"คุณพี่นั่งฟังซีอะจะได้สบายสบาย ๆ" หล่อนจัดแจงจับเนื้อตัวเขาให้แนบเข้าไปกับผนัง"ถอดเสื้อก่อนไหมคะหนูถอดให้" "ยังไม่ต้องดีกว่า" เจียดบึ้งมือทำท่าทางเหมือนจะยื่นอกหล่อนหากไม่ถึงกับยื่น....."คุณพี่กลัวหนูเอามากๆเลยนะคะอย่ากลัวเลยคะ หนูตรวจสุขภาพทุกอาทิตย์เลยเขี้ยวรับรองว่าไม่มีอะไรอย่างที่คุณพี่กลัวเลยเพราะหนูเองต้องกลัวมากกว่าจริงไหมคะ"...

(ภมร:321) [5]

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏให้เห็นว่าเจียดได้แสดงลักษณะไม่เคยมีนิสัยเจ้าชู้ รักลูก รักภรรยา แต่เมื่อพบเจอสิ่งเร้าและคำยั่วยักก็ไม่สามารถยับยั้งชั่งใจในความรู้สึกของอารมณ์

เห็นได้ว่าเมื่อเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัว โดยคบหากับผู้หญิงอื่นและมีพฤติกรรมนอกใจไม่ว่าจะโยปิตเผยแพร่หรือหลบซ่อน ผลที่ได้คือความสัมพันธ์ทางลระหว่างสามีภรรยา ซึ่งอาจเกิดการทะเลาะวิวาทหรือค่อย ๆ ห่างเหินกันไปจนถึงขั้นหย่าร้างได้

1.2 ปัญหาการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน การที่ครอบครัวนั้นมีความพอใจและได้ตกลงกันที่จะใช้ชีวิตร่วมกันเพื่อความสุขในการครองเรือน พบว่า ครอบครัวของเจียดกับลิภา เกิดปัญหาการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของครอบครัวเนื่องมาจากลิภา ต้องทำหน้าที่หลักโดยการเป็นแม่บ้านดูแลทุกอย่างในบ้านโดยเจียดผู้เป็นสามี ห้ามไม่ให้ออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่ให้ออกไปในที่ต่าง ๆ ถ้าไม่ได้รับการอนุญาตจากเจียดผู้เป็นสามีซึ่งเป็นความลำบาใจและความทุกข์ใจ

"จะมานะอะไรอีกล่ะ ภา" เขาชมวดคิ้วนิดๆ

"คนเรานี้ก็ทำกันคนละหน้าที่ไม่ใช่หรือ หน้าที่ในบ้าน ผมก็ยกให้คุณหมดใจ หน้าที่นอกบ้านเป็นของผม ผมก็ทำของผมไป รับผิดชอบไป"

ลิภาไม่มีโอกาสตอบโต้ตามเคย ดูเหมือนว่าแม่หล่อนจะเหนื่อยยากจนกระดิกตัวไม่ได้ขนาดไหนก็ตาม แต่หล่อนก็ต้องยอมรับสภาพนี้ต่อไปจนสิ้นอายุขัย เพื่อความสุขสถาพรของครอบครัว

"ผู้หญิงก็ต้องเป็นผู้หญิงอยู่วันยังค่ำแล้วนา ทำตัวให้เป็นผู้หญิงเข้าไว้มันไม่เสียหลายผู้ชายเขาเห็นเขาก็เมตตาเอ็นดู"

ลิภาไม่รู้จะพูดอย่างไรจึงจะแจจแจงความหมายโดยนัยอันแท้จริงที่ใจตนเองต้องการได้

(ภมร:159) [5]

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏให้เห็นว่าเจียดได้แบ่งหน้าที่ให้ลิภาคือการดูแลลูก ดูแลบ้าน เจียดรับผิดชอบงานนอกบ้าน แต่หารู้ไม่ว่าลิภาเหนื่อยมากกับงานบ้านที่ต้องทำทุกอย่างการไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นระหว่างกันและเก็บความรู้สึก เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและความห่างเหินระหว่างสามีภรรยา

ซึ่งอาจพัฒนาเป็นปัญหาใหญ่ได้ เพราะไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นระหว่างกัน เล็กน้อยหากไม่ทำความเข้าใจ และไม่แก้ไขก็อาจขยายและกลายเป็นปัญหาครอบครัวได้

การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นระหว่างกันและเก็บความรู้สึก เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันและความห่างเหินระหว่างสามีภรรยา ซึ่งอาจพัฒนาเป็นปัญหาใหญ่ได้เพราะไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นระหว่างกัน เรื่องเล็กน้อยหากไม่ทำความเข้าใจและไม่แก้ไข อาจขยายและกลายเป็นปัญหาครอบครัวได้

1.3 ปัญหาที่เกิดจากการรับค่านิยมสมัยใหม่ การรับวัฒนธรรมตะวันตกทำให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคมไทย รวมถึงค่านิยมการดำเนินชีวิต ครอบครัว ค่านิยมใหม่ที่อาจสร้างปัญหาครอบครัวได้แก่ การมีความสัมพันธ์กับชายหรือหญิงที่ไม่ใช่คู่สมรส หรือการมองเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงเป็นเรื่องธรรมดา ไม่จำเป็นต้องมีความผูกพันหรือความรับผิดชอบ

“ทุกอย่างในโลกนี้ มันต้องมีการแลกเปลี่ยนทั้งนั้นแหละ หอม”

หล่อนว่า “เมื่อเธออยากสบาย เธอก็ต้องให้อะไรบางอย่างกับเขา แล้วอาการเป็นเมียจริงๆ นะ เธอเองก็ไม่ชอบไม่ใช่หรือ เพราะมันต้องรับภาระเยอะเยอะ เขามาสองวันนี้ก็เหมาะกะเธอแล้วไง หอมนานไม่ตอบ เพียงแต่รู้ตัวว่ากำลังหงุดหงิดกับความเหลื่อมล้ำหลายๆ อย่างที่ตนเองได้รับ จนเกิดอาการคันเคะเยออยากเกา!

(ภมร:147) [5]

2. ปัญหาด้านสภาวะทางอารมณ์

อารมณ์ สิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจความรู้สึกของบุคคลนั้นในการรับรู้โลกทั้งด้านบวกและด้านลบ สภาวะทางอารมณ์จึงเป็นสาเหตุของปัญหาครอบครัวได้แก่

2.1 สภาวะอารมณ์กระวนกระวาย คือลักษณะอารมณ์ที่ต่อต้านกับข้อใจ หงุดหงิด รู้สึกว่าอารมณ์ไม่อยู่นิ่งมีความกังวลวิตก พบว่ามี 2 ตัวละครที่ปรากฏ

นිරา

ความสงสัยที่ชวนให้รุ่มร้อนไปทั่วหัวอกนี้ ทำให้หล่อนต้องเดินไปแล้วเดินกลับ ไม่อาจนั่งนิ่งอยู่ ณ ที่ใดที่เดียวได้ ความคิดหรือก็มีแต่สับสนวุ่นวายใจจนหาความสุขสงบไม่ได้เลย

นับตั้งแต่เค้ามามีผู้หญิงอื่น ผู้หญิงที่พาออกไปเผยต่อที่ชุมนุม ทุกหนทุกแห่งที่มนุษย์ไปได้ เขาก็พาหญิงนั้นไปได้ เพียงแต่ยังไม่ได้ปรึกษาเลยเอ๊ยเอ๊ยแนะนำออกมาเท่านั้น

‘นี่ หอมนาน เมียน้อยของผม’ นั่นนี่ราู้ตัวเองดีโลกที่เคยคิดว่าเป็นสี่ฟ้าสีชมพูสมบูรณพร้อมด้วยความรักความหวาน และการติดสอยห้อยตามผูกพันกันแนบแน่นเสมือนไม่มีสิ่งใดอื่นมาพรากได้นอกจากความตายนั้น ได้ดับวูบลงเหลือแค้นแค้นที่ถูกฝ่า.....

และรอยฝานั้นหรือก็ขาดวันรุ่งขึ้น มีแต่หมอกมืดมัวห่อหุ้มห้อมล้อมอยู่รอบกายรอบใจ

มีแต่ความเดือนกลางขอบฟ้า สงสัย เจ็บแค้น เสื่อมความนับถือศรัทธาและอื่นๆ อีกสุดจะจาระไน

(ภมร:101) [5]

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏได้ว่า ตั้งแต่เคยมีหอมนานเข้ามา มันทำให้ความรู้สึกในใจของนिरา กระวนกระวาย มีความกังวลวิตกอยู่ในใจเป็นอย่างมาก

ลิเกา

หญิงสาวลงมาข้างล่างแล้วเดินเลยไปนั่งสงบสติอารมณ์ใต้ระเปียง หมู่ให้สอนหงุดหงิดกว่าเคย เพราะเหนื่อยนักไหนดจะลุดเต๋วไม่หาย ไหนดจะทำกับข้าว ไหนดจะดูแลสามีที่ป่วย ไหนดจะเรื่องหยุมหยิมกระจุกกระจิกจากลูกบ้าง เพื่อนบ้าง ทำให้จิตใจอ่อนต่ำลงจนต้องบอกกับตัวเองว่า กลุ่มแล้วน้ำตาก็ไหลออกมาเจิบๆ.....

ลิเกา....เดินลงจากบันไดเรือน ร้องไห้เรื่อยๆ ประหนึ่งจะปล่อยน้ำตานั้นชะล้างความอึดอัดกับข้อกังหลายซึ่งกอดตันอยู่ข้างในให้ค่อยคลี่คลายลง บางทีคิดๆแล้วก็อยากหัวเราะซ้ำตัวเองเหมือนกัน ตรงที่เป็นผู้ไม่เคยมีเวลาสำหรับตัวเองแม้แต่จะนั่งร้องไห้คิดถึงแม่ผู้ล่วงลับ เพิ่งมีโอกาสหาที่นี้เอง นานี่ ลิเกาก็เลยร้องไห้ไม่หยุด ร้องจนสาแก่ใจ หล่อนเดินร้องไห้อยู่บนลานหน้าเรือนราวครึ่งชั่วโมงจึงรู้สึกสบายดี ของโสโครกในอกหลุดออกมาตามสายน้ำตาเกือบหมด ทำให้รู้ว่าคนเราหากกอดกันกับแค่นัก ได้ร้องไห้เสียบ้างก็มักจะทำให้อะไรต่ออะไรดีขึ้น เร็วแรงที่คิดว่าจะเสื่อมสูญก็ได้ผูกได้เกิดมีกำลังวังชาสู้กับชีวิตประจำวันอีกต่อไป.....

(ภมร:132) [5]

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏได้ว่า ลิเกามีอารมณ์ความรู้สึกที่อัดอั้นกับข้อใจ อยู่ในใจตลอดเวลาที่ต้องรับภาระทั้งงานบ้าน ดูแลสามีที่ป่วยแบบใกล้ชิด อีกทั้งแม่ที่พึ่งเสียชีวิตแต่กลับไม่มีเวลาเสียใจ จึงกลั้นน้ำตาไม่ไหวและระบายสิ่งที่พูดไม่ได้ออกมาทางน้ำตา

2.2 ภาวะอารมณ์แค้น คือ ลักษณะอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามสิ่งเร้า ทั้งจากภายในภายนอกพบว่ามี 2 ตัวละครที่ปรากฏ

เจียด

"ถ้ามีธุระก็ไม่ต้องเฝ้า" เขาว่า ปลายเสียงค่อนข้างหงุดหงิด เริ่มนอนอีกแล้ว อีกแล้ว ลิเกาได้แต่ลอบระบายลมหายใจยาว นับตั้งแต่ก้าวเข้าบ้าน หล่อนยังไม่มีช่วงเวลาจะนั่งเต๋วโตกต่อจากที่เต๋วอยู่นั้นเลย เพราะมือไม่ว่าง สมองก็เต็มไปด้วยธุระของครอบครัว จนบางครั้งก็ถึงกับหลงลืมไปว่าแม่พึ่งตาย

"เจียดคะ" หล่อนก็เลยกล่าวบอกเขา "เวลาคุณป่วยอย่าทำอารมณ์ขุ่นมัวซึคะ คนพยาบาลจะได้มีกำลังใจ ไม่งั้นมันก็จะเลยป่วยทั้งคู่คะเจียด" ว่าพลางหล่อนก็เอนตัวลงนอนเป็นเพื่อนเขานั้นแหละฝ่ายนั้นจะเจียดบง พักใหญ่ๆลิเกาก็ไต่ยีนเสียงหายใจแรงเป็นช่วงๆลมมาเสมอ

(ภมร: 89) [5]

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏได้ว่า อารมณ์ของเจียดที่เกิดขึ้นภายในใจเป็นผลให้เจียดองลิเกา โดยไม่คิดว่าลิเกามีงานบ้านที่ต้องทำ เจียดต้องการให้ลิเกาอยู่ดูแลแบบใกล้ชิดเอาอกเอาใจ

ยล

บัดนี้เขาไม่ได้เป็นพระเอกหรือวีรบุรุษในสายตาลูกเต็ม ร้อยเปอร์เซ็นต์แล้ว เด็กหญิงทั้งคู่มีความกลางแกลงตัวเขาอยู่ในจิตสำนึก และแน่นอน ทั้งเป๊าะและเป๊วย่อมเป็นฝ่ายมารดา... นี่เองที่ทำให้เขายิ่งหนายในชัยชนะของหล่อน แล้วเลยเบียดตัวหล่อนเพิ่มขึ้น เกิดความรู้สึกแบ่งแยกเป็นสองฝ่าย คือฝ่ายหล่อนและฝ่ายเขา ถูกเป็นสิ่งที่เขาพยายามยื้อแย่งช่วงชิงเพื่อหา

คะแนนนิยม ให้ตัวเองกลับเป็นวีรบุรุษให้ได้อีก ดังที่เคยเป็นมาช้านาน แต่เมื่อคะแนนถูกหัก
ด้วยจำนวนลบ เขาก็เกิดความสับสน เตียวเกียตเต๋ยวักสลับกัน.....

(ภมร 109) (5)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏได้ว่า อารมณเอยล มีความรู้สึกนึกคิดภายในใจว่าเขาไม่เป็นที่ดีในใจ
ในใจเขาอยากให้ลูกเห็นเขาเป็นวีรบุรุษในสายตา ลูก แต่กลับเป็นผีหนึ่งแทน เนื่องจากเขามองหว่านในหน้า
ทำให้ยลเบื่อนีรา ยลจึงมีการกระทำที่เดียดเดียดร้าย เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2.3 อารมณเอยล ภวะอารมณเอยล คือ ลักษณะอารมณ์ที่มีการขยายความรู้สึกมากกว่าที่ควรเป็น
เช่น ความรู้สึกยิ่งใหญ่ทำให้คนรู้สึกพองโตขึ้นกว่าเดิม พบว่ามี 2 ตัวละครที่ปรากฏ

เพลินตา

"เป็นยังไง แม่ไม่เห็นจะเป็นยังไงเลย" อีกฝ่ายหนึ่งยกไหส้อย่างเบื้อหนาย
ยังคงคือยืนกรานตามความเห็นของตัวเอง "บอกแล้วไงว่าแม่ไม่รู้ทัน...
ไม่มีตกหลุมง่าย ๆ หรอก สมมุติว่าเมียเขารู้ ตามมาหึง
หรือโทร.มาด่า หรือโง่ก็ตาม แม่ก็ว่าสนุกดีสะอีกซี ดีกว่าอยู่เปล่า ๆ

(ภมร.150) (5)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏได้ว่า เพลินตา มีความรู้สึกผองคิดว่าตนเองเหนือกว่าทองพัน เพลิน
ตาคิดจะสานสัมพันธ์กับคำหลวง โดยที่ไม่กลัวว่าทองพันจะจับได้ ถึงแม้จับได้เพลินตาก็คิดว่าเป็นเรื่องสนุก

ยล

เขาไม่ชอบให้ใครมาจีความผิดของเขา นั่นเนื่องจากเขามักสำนึกอยู่เสมอว่า ทุก ๆ สิ่งที่เขาลงมือ
ทำนั้นถูกต้องเสมอ แม้ว่ามันจะผิด แต่เขาก็ไม่ฟังปรารถนาจะได้ยินผู้หนึ่งผู้ใดเอ่ยขึ้นว่ามันผิด
เขาจะปฏิเสธตัวเองกับคนอื่น ๆ พยายามหาเหตุผลมาเบียดเบียนหักล้าง
หลอกตัวเอง หลอกใครต่อใครให้เชื่อว่า นี่คือนิสัยที่สมควร เขาทำถูกแล้ว เขามีเมียน้อยเพราะ
เมียหลวงไม่ดี !
แต่เขาจะไม่ยอมรับกับโลกเลยว่า เขามีเมียน้อยเพราะเขามี เพราะอยากลิ้มรสความรู้สึกใหม่ๆ
กลิ่นเนื้อกายตัวของผู้หญิงคนใหม่ ความตื่นเต้นพอใจอย่างใหม่ อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ยัง
อยากคลุกคลีอยู่กับราคะจริตทั่วไป

(ภมร: 110) (5)

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นปรากฏได้ว่า ยลมีความรู้สึกว่าตนเองทำถูกแล้วที่มีการขานน้อย และโทษ
นินราว่าไม่ดีพอ ไม่ยอมรับว่าตนเองมีความใคร่ในกามคุณ

สรุปผลการวิจัย

ภมร:ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวมีความโดดเด่น ในแง่ที่ผู้แต่งสามารถนำเสนอประสบการณ์ชีวิตของมนุษย์
โดยเฉพาะการสะท้อนให้เห็นเรื่องการใช้ชีวิตครอบครัว โดยชี้ให้เห็นว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญนอกเหนือเรื่อง
ของ 3 ครอบครัวซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้นำครอบครัวเป็นเพื่อนที่รู้จักกันคือ ครอบครัวของยล
กับนินรา ครอบครัวของคำหลวงกับทองพัน และครอบครัวของเจียดกับลิเกา นำเสนอปัญหาครอบครัวใน 2 ประเด็น
หลักได้แก่ ประเด็นที่ 1) ปัญหาสังคมที่ประกอบด้วย 1.1.ปัญหาการนอกใจพบมากที่สุดในเรื่องโดยที่ปรากฏการ

นอกใจทั้ง 3 ครอบครัว ได้แก่ ครอบครัวของมดกับไฉรา มด มีภรรยาหลายคน ชอบแบบเป็นตัวเป็นตน ครอบครัวของคำหลวงกับทองพัน คำหลวงชอบมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นแบบไม่ผูกมัดและไม่ซ้ำหน้า และครอบครัวของเจียดกับลิภา เจียดมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นโดยไม่ได้ตั้งใจเพราะสภาพแวดล้อมพาไป ทำให้เห็นได้ว่าเมื่อเกิดจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ผลที่ได้คือความสัมพันธ์ทางดะระหว่างสามีภรรยา 1.2 ปัญหาการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันพบเพียง 1 ครอบครัว ได้แก่ครอบครัวเจียดกับลิภา การไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นระหว่างกันและเก็บความรู้สึก เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและความห่างเหินระหว่างสามีภรรยา ซึ่งอาจพัฒนาเป็นปัญหาใหญ่และ 1.3 ปัญหาที่เกิดจากค่านิยมใหม่ พบเพียง 1 ครอบครัวได้แก่ ครอบครัวของยลกับนรีรา ลูกสาวคนโตการขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา หนีเที่ยวและมีผู้ชายหลายคนเพราะเห็นตัวอย่างจากบิดา 2.ปัญหาด้านสภาวะทางอารมณ์ เกิดขึ้นจากการแสดงออกของภาวะจิตใจที่ได้รับผลกระทบหรือกระตุ้นให้เกิดมีการแสดงออกต่อสิ่งทีมากระตุ้น ภาวะทางอารมณ์จึงเป็นสาเหตุของปัญหาครอบครัว จากการศึกษาพบมีภาวะทางอารมณ์ 3 แบบโดยสะท้อนออกมาทางพฤติกรรมของตัวละคร ได้แก่ 2.1 ภาวะอารมณ์กระวนกระวาย ลักษณะอารมณ์ที่อัดอั้น หงุดหงิด รู้สึกว่าอารมณ์ไม่อยู่นิ่งมีความกังวลวิตก 2.2 ภาวะอารมณ์แค้นลักษณะอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามสิ่งเร้า ทั้งจากภายในภายนอก และ 2.3 อารมณ์ผยองลักษณะอารมณ์ที่มีการขยายความรู้สึกมากกว่าที่ควรเป็น เช่น ความรู้สึกยิ่งใหญ่ทำให้ตนรู้สึกพอใจขึ้นกว่าเดิม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ภมร:ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัว พบว่ามีอยู่ 2 ประเด็น คือ

1 ปัญหาครอบครัวโดยเฉพาะ

1.1) ปัญหาการนอกใจ สะท้อนออกมาให้เห็นทั้ง 3 ครอบครัว เกิดขึ้นจากฝ่ายที่นอกใจมักเป็นฝ่ายสามี ทั้งนี้เพราะผู้ชายมักคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงอื่นนอกเหนือจากภรรยาเป็นการสร้างความตื่นเต้นให้กับชีวิต เป็นเรื่องธรรมดาเรื่องหนึ่งที่ภรรยาไม่ควรเก็บมาเป็นเรื่องใหญ่ ความคิดนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผลการวิเคราะห์ของณัฐริกา ชมปรีดา [6] ได้วิจัยเรื่องพฤติกรรมการนอกใจคู่สมรส : กรณีศึกษาชายไทยในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ พบว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้ชายมีพฤติกรรมนอกใจคู่สมรส คือ แรงผลักดันจากตนเองและมีสาเหตุจากสิ่งเร้าภายนอก ไม่ว่าจะเป็นเพศสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ความห่างไกลของสามีภรรยา และการให้ความสำคัญในตัวของสามี นอกจากนี้สอดคล้องของกับงานวิจัยของ สุพรรณษา ประสงค์สุข [7] ศึกษาวิเคราะห์งานเขียนสารคดีเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวไทยของอรสม สุทธิสาคร : แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอ พบสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาครอบครัวคือมาจากความขัดแย้งทางด้านความคิดว่า ปัญหาครอบครัวเกิดขึ้นโดยเริ่มจากอันส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลจนนำไปสู่การขัดแย้งกันระหว่างบุคคลในครอบครัว โดยจะทำให้ระดับปัญหามีวงกว้างเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

1.2) ปัญหาการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันพบว่าครอบครัวของเจียดกับลิภา เกิดปัญหาการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของครอบครัว เนื่องมาจากลิภา ต้องทำหน้าที่หลักโดยการเป็นแม่บ้านดูแลทุกอย่างในบ้านโดยเจียดผู้เป็นสามีห้ามไม่ให้ออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่ให้ออกไปในที่ต่าง ๆ ถ้าไม่ได้รับการอนุญาตจากเจียดผู้เป็นสามีซึ่งเป็นความลำบากใจและความทุกข์ใจ ดังนั้นการใช้ชีวิตร่วมกันเป็นครอบครัว ควรยอมรับซึ่งกันและกันสามี ภรรยาจึงจำเป็นต้องปรับตัวเข้าหากัน เห็นอกเห็นใจกัน หากแต่ละฝ่ายไม่ยอมปรับตัวย่อมเกิดการยอมเกิดความขัดแย้งในความรู้สึกสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิรดา สุวัฒน์และตร[8] การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขในชีวิตสมรส ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสุขในชีวิตสมรส ประกอบด้วย ความคาดหวัง ในชีวิตสมรส, การสร้างความสัมพันธ์และลักษณะบุคคลในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ

1.3 ปัญหาที่เกิดจากการรับค่านิยมใหม่ ค่านิยมใหม่ที่อาจสร้างปัญหาครอบครัวได้แก่ การมีความสัมพันธ์ กับชายหรือหญิงที่ไม่ใช่คู่สมรส หรือการมองเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงเป็นเรื่องธรรมดา ไม่จำเป็นต้องมีความผูกพันหรือความรับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญญาณ แสงปัญญา [9] เรื่องค่านิยมและทัศนคติด้านการสร้างครอบครัวในสังคมไทยปัจจุบัน ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ที่ว่าด้วยอิทธิพลด้านความคิดและวิถีชีวิตตะวันตก การรบกวนสงวนตัวของหญิงไทยลดลงความอดทนในการใช้ชีวิตน้อยกว่าในอดีต คนสมัยใหม่มีอิสระมากขึ้นในการเลือกคู่ และเลือกคู่เพื่อสร้างครอบครัวเพราะความรักและต้องการอยู่ร่วมกันมากกว่าการคำนึงถึงความถูกต้องตามจารีตประเพณี และในขณะที่เดียวกันค่านิยมเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศก็เปลี่ยนแปลงจากเดิมว่า ทั้งผู้ชายและผู้หญิงสามารถมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นนอกเหนือจากคู่สมรสได้

2 ปัญหาด้านสภาวะทางอารมณ์ เกิดขึ้นจากการแสดงออกของภาวะจิตใจที่ได้รับการกระทบหรือกระตุ้นให้เกิดมีการแสดงออกต่อสิ่งที่มากระตุ้น ภาวะทางอารมณ์จึงเป็นสาเหตุของปัญหาครอบครัว จากการศึกษาพบมีภาวะทางอารมณ์ 3 แบบโดยสะท้อนออกมาทางพฤติกรรมของตัวละคร ได้แก่ 2.1 ภาวะอารมณ์กระวนกระวาย ลักษณะอารมณ์ที่อดอัน หงุดหงิด รู้สึกว่าอารมณ์ไม่อยู่นิ่งมีความกังวลวิตก 2.2 ภาวะอารมณ์แค้นแค้นลักษณะอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามสิ่งเร้า ทั้งจากภายในภายนอกพบมากที่สุด และ 2.3 อารมณ์ผยองลักษณะอารมณ์ที่มีการขยายความรู้สึกมากกว่าที่ควรเป็น เช่น ความรู้สึกยิ่งใหญ่ทำให้ตนรู้สึกพองโตขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลาศัย กันมินทร์ [10] ความรุนแรงในครอบครัว: ปัญหาและแนวทางป้องกัน เกิดขึ้นจากความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในทุกสังคม รวมทั้งสังคมไทยผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจครอบครัวมีสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการทั้งสาเหตุ ส่วนบุคคลคือความผิดปกติของจิตและบุคลิกภาพสาเหตุทางภาวะสังคมจิตวิทยา สาเหตุจากสังคมและวัฒนธรรมโดยเฉพาะความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบทบาทของชายและหญิงการยอมรับความแตกต่างเชิงอำนาจส่วนการป้องกัน ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 1) การป้องกันปัญหาในระดับบุคคลโดยการปลูกฝังให้บุคคลใช้เหตุผลอย่าง ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 2) การป้องกันปัญหาความรุนแรง ในระดับครอบครัว เน้นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว 3) การป้องกันปัญหาความรุนแรงในระดับชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและ 4) การป้องกันความรุนแรงในระดับชาติเน้นการบูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วน

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในนวนิยายก็คือ การชี้ให้เห็นว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญ เมื่อครอบครัวมีปัญหาย่อมก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมา และทำให้สมาชิกในครอบครัวห่างเหินกัน นำไปสู่ความแตกแยก ร้าวฉาน แต่ถ้าครอบครัวที่สมบูรณ์คือการที่สมาชิกในครอบครัวให้ความรัก ความอบอุ่น หันมาดูแลซึ่งกันและกัน ใส่ใจเอื้ออาทรต่อกัน เมื่อเกิดปัญหาก็ร่วมใจช่วยกันแก้ไข ให้กำลังใจ ให้อภัยและมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เจตนา นาควิชระ [11] กล่าวว่า นักประพันธ์ที่ดีย่อมถ่ายทอดลักษณะและความหมายที่แท้จริงของสังคมออกมาได้ งานประพันธ์จึงมิใช่เรื่องบันเทิงเริงรมย์หากแต่เป็น "สิ่งที่จะกระตุ้นปัญญาความนึกคิดให้แก่ผู้อ่าน" เมื่อพิจารณาแล้วอาจกล่าวได้ว่านวนิยายเรื่องภมร จึงมองให้เห็นว่าเป็นงานประพันธ์ที่ช่วย "กระตุ้นปัญญาความนึกคิดให้แก่ผู้อ่าน" ได้ด้วยเช่นกัน

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนสนับสนุนประเภทส่งเสริมงานวิจัย ประจำปี 2564 จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ขอขอบคุณ รศ.ดร.บงอร เบ็ญจาริกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัย ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารฝ่ายวิจัยและการพัฒนามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาอย่างดีเสมอมา

เอกสารอ้างอิง

- [1] รัชนิกร เสรฐรัฐ. (2536). โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- [2] เสถียร จันทิมาธร. (2525). สายธารวรรณกรรมเพื่อชีวิตของไทย. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา.
- [3] ประทีป เหมือนนิล. (2550). วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- [4] อิงอร สุพันธ์วัฒน์. (2554). วรรณกรรมปริทัศน์ : ภาพสะท้อนสังคมไทยร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: ธนาเศรษฐ.
- [5] กฤษณา อโศกสิน. (2551). กทม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โชคชัยเทเวศร์.
- [6] ณัฐริกา ขมปรีดา. (2553). พฤติกรรมการนอกใจคู่สมรส : กรณีศึกษาชายไทยในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ เมืองเพชรบูรณ์. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม. (สาขาพัฒนาสังคม) พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [7] สุพรรณษา ประสงค์สุข. (2551). การศึกษาวิเคราะห์งานเขียนสารคดีเกี่ยวกับปัญหาครอบครัวไทยของ อรสม สุทธิสาคร: แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- [8] ธีรดา สุวัฒน์เศร. (2560, พฤษภาคม-สิงหาคม). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสุขในชีวิตสมรส ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakom University ฉบับภาษาไทย. 10(2):124-137
- [9] อธิรญาณ์ แสงปัญญา. (2553). ค่านิยมและทัศนคติด้านการสร้างครอบครัวในสังคมไทยปัจจุบัน ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต. รายงานผลการศึกษาอิสระ ศศ.บ (สาขาไทยศึกษา) ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [10] ชลาศัย กันมินทร์. (2562). ความรุนแรงในครอบครัว: ปัญหาและแนวทางป้องกัน. ค้นคืน 9 มีนาคม 2564 จาก <https://rsucon.rsu.ac.th/files/proceedings/nation2019/NA19-136.pdf>.
- [11] เจตนา นาควิชระ. (2514). "วรรณคดีวิจารณ์และการศึกษาวรรณคดี." ในวรรณคดีไทยภาควรรณคดี. 1-53. กรุงเทพฯ: โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. (ชุมนุมบทความทางวิชาการถวายพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครสวรรค์พงษ์ประพัสส์ ในโอกาสที่พระชนม์ครบ 80 พรรษา บริบูรณ์ 25 สิงหาคม 2514)